

Terveys- ja hoitosuunnitelma avuksi iäkkäiden lääkehoitoon

Satu Brinkmann, lääkäri

Lahti 29.1.19

Sidonnaisuudet

- Terveyskeskuslääkäri, Heinolan kaupunki
- PHhyky, tehy, asiantuntijalääkäri (20%)
- Luentopalkkiot:
  - Astrazeneca, Boehringer Ingelheim
  - Mediuutiset, PHLU, PHhyky
- THL 5/2018, PTH-yksiköiden hoitosuunnitelmapäivä, alustaja

Kysymyksiä

- Mikä on **ongelmallista, turhauttaa** tai **hidastaa** työssäsi iäkkäiden lääkehoitoon liittyen?
- Mitä tietoja tarvitset **sairauskertomuksesta**?
- Mitä tietoja tarvitset **potilaaltasi**?

Terveydenhuollon vaaratilanteiden ehkäisy

Potilaiden mielestä yleisiä vaaratilanteita hoidon aikana

- Katkokset tiedonkulussa
- Ymmärrettävän tiedon vähäinen antaminen
- Lääkehoidon epäselvyydet

ttm Merja Sahlström, väitöstutkimus

ESS 6.1.19

Vaaratilanteet hoidon aikana

- Potilaan osallistaminen edellyttää sellaisen ympäristön luomista, jossa potilaan omaa roolia arvostetaan
- Positiiviset kokemukset lääkehoidon turvallisuudesta, henkilökunnan rohkaisusta ja tiedon antamisesta ymmärrettävästi
→ lisäävät potilaan osallistumista

ttm Merja Sahlström, väitöstutkimus

ESS 6.1.19

Terveys- ja hoitosuunnitelma

- ➤ Se on **potilaskeskeinen, kokonaisvaltainen** hoitoasiakirja
- Sen tavoitteena on
  - Koota ja **koordinoida** hoidon suunnittelua
  - **Sitouttaa ja voimaannuttaa** potilasta omaan hoitoonsa
  - **Ohjeistaa** potilasta tai potilaan läheisiä

Taustaa

Terveydenhuoltolaki 2011:

- velvoite tehdä terveys- ja hoitosuunnitelma (THS) pitkäaikaissairaille yhdessä ja yhteisymmärryksessä potilaan kanssa

Potku v2010-2014:

- 50% vähemmän päivystyskäyntejä lääkäreille paljon palveluja käyttävillä (kaikki käynnit lää -38%, hoi -20%)

Kysymyksiä hoitosuunnitelmasta

- Ketä varten?
  - potilas, omaiset
  - lää/sh/erityistyöntekijät, PTH, ESH, TTH, yksit lää
- Missä tilanteissa hyödyllinen?
  - kotona arkielämässä
  - kesämökillä tai muualla vieraillessa
  - vuositarkastus, akuuttikäynti, päivystys, kotihoito
  - uusi työntekijä/sijainen, uusi potilas/muuttanut

- Potilas, **Ihminen**
- Ymmärtäminen, kohtaaminen, vuorovaikutus
- **Tärkeää? Miksi? Mahdollista?**

- **Terveys- ja hoitosuunnitelman sisältö:**
tausta, tulokset, tavoite, tarve, toteutus, seuranta

THL

- Hoitosuunnitelmaan kootaan **tiedot kaikista potilaan terveysongelmista** sekä hänelle suunniteltu hoito.
- Hoitosuunnitelmaan kirjataan: **diagnoosi, hoidon tarve ja tavoite, työnjako, hoidon toteutus ja keinot, seuranta ja arviointi sekä lääkitys.**

Hoitosuunnitelmassa sovitaan **myös niistä asioista, joista itse huolehdit.**

- “Olen tullut kuulluksi, minut on otettu tosissaan, minua arvostetaan.”
- “Juuri tällaista olen kaivannut. Ennen kaikki oli levällään.”
- Tiedän: mitä, miten, milloin ja miksi
- Tiedän, mistä saan tukea ja apua tarvittaessa
- Ei tarvitse aina aloittaa selittämistä alusta
- Auttaa myös erikoislääkärillä käydessäni

THL

- Hoitosuunnitelman avulla voidaan koordinoida eri sairauksien hoidot turvallisesti ja varmistaa hoitojen yhteensopivuus ja toteutus.
- **Potilas ja terveydenhuollon ammattihenkilöt laativat hoitosuunnitelman yhdessä.**

Fraasin otsikot

Diagnoosit

Esitiedot (sairaudet, tekonivelet, syövät, muut leikkaukset, tutkimukset, toimintakyky, elämäntilanne, ajokortti, muisti, hoitotahto)

Terveyteen vaikuttavat tekijät

(verenpaine, paino/BMI + painon muutos, tupakka, alkoholi, liikunta, ruokavalio, myös uni ja mieliala)

Toimintakyky ja elämäntilanne

89-vuotias nainen tai 66-vuotias mies

VAI:

89-vuotias nainen, verenpainetauti, 2-tyypin DM (insuliinihoito) ja tekonivel oikeassa lonkassa.

Asuu yksin, hoitaa kaikki arkiasiansa itsenäisesti, ei liikkumisen apuvälineitä. B-ajokortti. Ei muistisairauteen viittaavaa. Hoitotahto 2015.

Ei ole koskaan tupakoinut. Ei käytä lainkaan alkoholia. Liikuntaa päivittäin (kävelyä/vesijumppa/kuntosali).

66-vuotias mies, varhain alkanut Alzheimerin tauti (dg 61-vuotiaana), alkoholin suurkulutusta, verenpainetauti ja 2-tyypin diabetes (2005, monipistoshoito).

Asuu vaimonsa kanssa, joka on hänen edunvalvojanaan ja omaishoitajanaan vuodesta 2013, liikkuu sisällä ilman apuvälineitä, ulkona rollaattori. Ei enää ajokorttia. 3/2017 MMSE 18 pistettä.

Hoitotahtoa ei ole.

Ei ole koskaan tupakoinut. Alkoholina 4-5 olutta lähes päivittäin. Liikuntaa ei juurikaan.

Fraasin otsikot

Diagnoosit

Esitiedot (sairaudet, tekonivelet, syövät, muut leikkaukset, toimintakyky, elämäntilanne ajokortti, muisti, hoitotahto)

Terveyteen vaikuttavat tekijät

(verenpaine, paino, elintavat, myös uni ja mieliala)

Allergiat (lääkeaineet, haittavaikutukset, muuta)

Tutkimustulokset (lab)

Väliarvio (diabetes, mm verensokerit)

Fraasin otsikot

Tavoitteet (omat – mikä on potilaalle tärkeää
ja lääketieteelliset)

Tarve (mikä nyt huolettaa, muuten huomioitavaa)

Lääkehoito

- Lääkemuutokset:
- Nykylääkitys:
- Tarvittaessa:
- Käytössä olevat muut itsehoitovalmisteet:
- Ohjeet kotiin lääkityksen omasäätöä varten:

Fraasin otsikot

Toteutus ja keinot

- liikuntaa joka päivä, muu oma tekeminen
- liikuntaneuvoja, psyk sh, muu omahoidon tuki
- ryhmät, AA ym, kuntoutus, lausunnot

Seuranta kotona:

- mitä ja kuinka usein, tiheämmin jos poikkeavaa

Tuki, seuranta ja arviointi

- terveyskeskus, jatkotutkimukset, kuinka usein lab
- ESH ja muualla

Hoitosuunnitelman hyötyjä

- Hoidon jatkuvuus paranee, tiedonkulku paranee
- Tarvittava ja turvallinen hoito toteutuu paremmin
- Oikein ajoitetut ja sopivan pituiset vo-ajat, puh-ajat, digi ym
- Ei turhia käyntejä, hoitoon pääsy paranee
- Yksilöllisesti sopiva järeys tai keveys hoitoa ja seurantaa varten
- Potilaskin tietää mitä, miksi ja milloin – ja voimaantuu, motivoituu ja osallistuu omaan hoitoonsa paremmin

Kysymyksiä

- Mikä **motivoi**, on **mukavaa** tai **tärkeää** työssäsi iäkkäiden lääkehoitoon liittyen?
- Mitä **tavoitteita** sinulla on?

HYVINVOIVA POTILAS

JA

HYVINVOIVA TYÖNTEKIJÄ